

Forskrift om endringer i forskrift 1. oktober 2004 nr 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

I forskrift 1. oktober 2004 nr 1339 gjøres følgende endringer:

Hjemmelsangivelse skal lyde:

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 1. oktober 2004 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 24, § 26, § 27, § 28, § 42 og § 43, jf. ikrafttredelsesvedtak 17. mars 1967 nr. 3462, forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften) § 32 og delegeringsvedtak 29. september 2003 nr. 1196.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1a (direktiv 2005/36/EF) og vedlegg XIII nr. 24a (direktiv 91/439/EØF endret ved direktiv 94/72/EF, direktiv 96/47/EF, direktiv 97/26/E, direktiv 2000/56/EF og *direktiv 2008/65/EF*).

Endringer: Endret ved forskrifter 13 des 2005 nr. 1647, 31 mars 2006 nr. 395, 19 des 2008 nr. 1488 (bl.a tittel, hjemmel og EØS-henvisning), 9 mars 2009 nr. 270.

§ 1-1 skal lyde:

§ 1-1. Forskriftens virkeområde

Denne forskriften gjelder trafikkopplæring og førerprøve for personer som vil erverve eller fornye en førerrett som må dokumenteres med førerkort.

§ 1-2 første ledd bokstav a) skal lyde:

a) *Trafikkopplæring:* praktisk og teoretisk opplæring for erverv eller fornyelse av førerrett som må dokumenteres med førerkort.

§ 1-2 første ledd bokstav c) skal lyde:

c) *Opplæring mot vederlag:* opplæring hvor den som underviser får vederlag for opplæringen, uavhengig av hvem som yter vederlaget. *Opplæring i regi av godkjent trafikk-skole anses alltid som opplæring mot vederlag.*

§ 1-2 første ledd ny bokstav k) og l) skal lyde:

k) *opplæring innenfor det offentlige skoleverket:* opplæring som faller innenfor opplæringslova. Opplæringen må være en del av skolens ordinære opplæringsstilbud og være underlagt tilsyn fra det offentlige skoleverket.

Private skoler likestilles i denne forskriften med det offentlige skoleverket dersom opplæringen i den private skolen erstatter den obligatoriske opplæringen i den offentlige grunnskolen eller videregående skole og er underlagt tilsvarende tilsyn.

l) *undervisningsplan:* plan som viser hvordan den enkelte opplæringsinstitusjonen oppfyller forskriftens krav med de ressurser den har til rådighet. Planen skal gi opplysninger om opplæringsinstitusjonens undervisningspersonell, kjøretøy, undervisningsmateriell, arbeidsmåter og bruken av øvingsområder.

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1. Krav til elev under øvingskjøring

Øvingskjøring må ikke finne sted tidligere enn to år før det tidspunkt eleven etter sin alder kan få førerrett for den aktuelle kjøretøygruppe etter forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m., jf. vegtrafikkloven § 26 annet ledd. Likevel må øvingskjøring ikke finne sted

før fylte 15 år. Øvingskjøring i klassene M 146 og S innenfor det offentlige skoleverk kan finne sted fra 10. klassesetrinn, selv om eleven ikke har fylt 15 år.

Personer som skal øvingskjøre må ha fullført trafikalt grunnkurs ved godkjent opplæringsinstitusjon før øvingskjøringen kan starte. Trafikalt grunnkurs avsluttet i perioden 16. mars - 31. oktober gir rett til å øvingskjøre frem til og med 31. januar påfølgende år, selv om opplæring om kjøring i mørket ikke er fullført, jf. § 8-1 femte ledd.

Unntatt fra kravet om trafikalt grunnkurs før øvingskjøring er:

- a) *innehavere av norsk førerkort som har eller har hatt førerrett i klasse A1, A, B, M 146, M 147, S eller T,*
- b) *personer som har fylt 25 år,*
- c) *personer som har eller har hatt førerrett som anerkjennes for kjøring i Norge etter forskrift om førerkort m.m. 19. januar 2004 nr. 298 kapittel 8, 9 og 10. Fritaket fra trafikalt grunnkurs gjelder selv om vedkommende ikke oppfyller alderskravet i førerkortforskriftens kapittel 8, 9 eller 10, jf kapittel 3.*

Bevis for fullført trafikalt grunnkurs, eventuelt med unntak som nevnt ovenfor vedrørende mørkekjøring, medbringes under øvingskjøring. Dersom man er unntatt fra kravet til trafikalt grunnkurs før øvingskjøring etter tredje ledd bokstav a) eller c) må dokumentasjon som bekrefter førerrett medbringes under øvingskjøring. Dersom det utenlandske førerkortet er innlevert må dokumentasjon fra Statens vegvesen for retten til øvingskjøring medbringes. Akseptabel legitimasjon med bilde skal alltid medbringes under øvingskjøring.

For øvingskjøring i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE kreves det at eleven har førerrett i klasse B. Kravet om førerrett i klasse B gjelder ikke for elever i det offentlige skoleverk som gjennomgår yrkesopplæring i samsvar med direktiv 76/914/EØF forutsatt at eleven har gjennomført trafikalt grunnkurs. Disse elevene kan også starte supplerende øvingskjøring ved godkjent trafikkskole.

Person som har sperrefrist for erverv av førerrett, jf. vegtrafikkloven § 24a, eller har tapt førerretten eller fått den tilbakekalt, eller har fått førerkortet beslaglagt, jf. vegtrafikkloven § 33 og § 34, må ikke øvingskjøre med førerkortpliktig kjøretøy i denne perioden uten politiets samtykke. *For sperrefrist etter vegtrafikkloven § 24a første ledd gjelder dette bare vedkommende klasse.*

Person som har tapt førerretten kan, etter at tapsperioden er over, øvingskjøre uten trafikalt grunnkurs. Vedkommende må ha med seg dokumentasjon fra Statens vegvesen eller annen myndighet som viser at vedkommende har rett til å øvingskjøre uten trafikalt grunnkurs, samt akseptabel legitimasjon med bilde. Tilsvarende gjelder for tilbakekalt førerrett og inndratt førerkort.

Person som har kjøreforbud for førerkortfritt kjøretøy, må ikke øvingskjøre med slikt kjøretøy eller med førerkortpliktig kjøretøy i denne perioden, uten politiets samtykke.

§ 2-2 andre ledd første punktum skal lyde:

Øvingskjøring med kjøretøy der læreren eller ledsageren ikke har lov til å følge med i eller på kjøretøyet kan bare skje dersom læreren eller ledsageren har instruksjonsmulighet overfor eleven via toveis radioforbindelse eller lignede, i tillegg til visuell kontakt.

§ 2-2 andre ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Det er ikke adgang til å øvingskjøre i klasse B med kjøretøy med sitteplass kun for føreren.

§ 2-2 tredje ledd skal lyde:

Opplæringsinstitusjonen skal stille med kommunikasjonsutstyr og refleksvester, jf § 2-4, til samtlige elever til bruk under opplæring.

§ 2-4 første ledd skal lyde:

Når det for opplæring mot vederlag i klasse A gjøres unntak fra kravet om godkjent lærevogn, må personer under 19 år bruke mellomtung motorsykkel som definert i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. § 2-2 tredje ledd nr. 2.

§ 2-4 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Læreren eller ledsageren for øvingskjøring i klasse M 146 skal selv kjøre motorsykkel. *Læreren eller ledsageren for øvingskjøring i klassene A1 og A skal selv kjøre mellomtung eller tung motorsykkel.* Det samme gjelder klasse M 147 når det benyttes tre- eller firehjuls moped med styre og betjeningsanordninger som på en motorsykkel. Ved øvingskjøring i klasse S uten at lærer eller ledsager følger med på kjøretøyet skal denne følge etter på beltemotorsykkel.

Eleven og ledsageren under øvingskjøring i klassene A1, A, M 146 og S skal være iført refleksvest som bakover viser bokstaven L. Eleven og læreren under øvingskjøring mot vederlag i klassene A1, A, M 146 og S skal være iført refleksvest som bakover viser ordet SKOLE. Kravene om refleksvest gjelder også dersom det til opplæring i klasse M 147 benyttes tre- eller firehjuls moped med styre og betjeningsanordninger som for en motorsykkel.

§ 2-4 nytt sjette ledd skal lyde:

Der læreren eller ledsageren i medhold av § 2-2 eller § 2-3 ikke følger med i eller på kjøretøyet er det ikke tillatt å ha med passasjer på noen av kjøretøyene.

§ 3-2 første ledd andre punktum skal lyde:

Ved øvingskjøring i klasse A må elever under 19 år bruke mellomtung motorsykkel som definert i forskrift om førerkort m.m. § 2-2 tredje ledd nr. 2.

§ 3-2 andre ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Skiltet skal fjernes når kjøretøyet benyttes til annet enn øvingskjøring.

§ 4-1 nytt femte ledd skal lyde:

Obligatorisk opplæring kan bare gis av godkjente trafikkskoler, offentlig skoleverk og godkjente kursarrangører og kun i samsvar med andre til fjerde ledd.

§ 4-7 første ledd skal lyde:

Lærevogn i klasse T skal være 4-hjuls traktor registrert for 2 personer med konstruktiv hastighet mellom 38 og 42 km/t og en tillatt totalvekt på minst 7000 kg.

§ 4-8 fjerde ledd skal lyde:

Ved opplæring i klasse M 147 kan kravene i § 4-6 fravikes dersom mangel på opplæringstilbud gjør det nødvendig. Kjøretøyet må likevel være en tre- eller firehjuls moped. *Alternativt kan lærevogn klasse B med automatgir benyttes ved den obligatoriske opplæringen i trinn 2 og 3.*

§ 5-2 andre ledd skal lyde:

Før godkjenning av en trafikkskole gis, må skolens eier sende skriftlig søknad til regionvegkontoret i den regionen hvor skolen etableres. I søknaden skal skolens forretningsnavn, *organisasjonsnummer* og faste forretningssted oppgis samt hvilket opplæringstilbud skolen vil tilby.

§ 5-3 åttende ledd skal lyde:

Det skal utarbeides skriftlig informasjon som gir elevene de opplysningene som har betydning for opplæringen, herunder opplysning om skolens navn, regler for bestilling og avbestilling av undervisningstimer samt varighet og pris på en kjøretime og på *eventuelle kurs*. Informasjonen skal gis elevene før opplæringen starter.

§ 5-3 niende ledd:

Oppheves

§ 5-3 tiende ledd blir **niende ledd**

§ 5-5 første ledd andre punktum skal lyde:

Fortegnelsen *skal vise* elevens navn, adresse, fødselsnummer og når eleven begynte og sluttet, samt hvilke deler av den obligatoriske opplæringen som er gjennomført.

§ 5-6 første ledd første punktum skal lyde:

Trafikkskoler og kursarrangører skal utstede opplæringskort for hver elev *i hver enkelt klasse*.

§ 5-11 skal lyde:

§ 5-11. Kontroll og tilsyn med trafikkskoler og kursarrangører

Regionvegkontoret fører tilsyn med trafikkskoler og kursarrangører for å kontrollere at disse opptre i samsvar med denne forskriften, herunder vilkår stilt med hjemmel i forskriften.

Regionvegkontoret kan gjennom vedtak gi pålegg, gi advarsel og tilbakekalle godkjenning overfor trafikkskole, kursarrangør, trafikklærer og faglig leder, jf §§ 5-12, 6-3 og 6-15.

Regionvegkontoret kan når som helst overvære undervisningen. Regionvegkontoret kan *treffe vedtak om å avbryte eller om å underkjenne* obligatorisk opplæring dersom det er klart at opplæringen er i strid med denne forskriften.

Eier av trafikkskole, faglig leder, ansvarlig hos kursarrangør, undervisningspersonell og øvrig personell plikter å gi de opplysninger om virksomheten som blir krevd angående trafikkopplæringen samt framvise og utlevere til kontroll de dokumenter som angår trafikkopplæringen og virksomheten for øvrig. Er opplysningene lagret elektronisk, kan regionvegkontoret kreve datert utskrift undertegnet av faglig leder.

§ 5-12 skal lyde:

§ 5-12. Reaksjoner overfor trafikkskoler og kursarrangører

Regionvegkontoret skal tilbakekalle godkjenningen av en trafikkskole eller kursarrangør når denne ikke lenger oppfyller de kravene som er forutsatt for godkjenningen. Ny godkjenning kan ikke gis før kravene igjen er oppfylt.

Regionvegkontoret kan gi pålegg eller gi advarsel når trafikkskolen eller kursarrangøren ikke oppfyller forskriftens øvrige krav.

Regionvegkontoret kan tilbakekalle godkjenningen når vedkommende trafikkskole eller kursarrangør

- a) har gjort vesentlig brudd på forskrift om trafikkopplæring, eller*
- b) på tross av skriftlig advarsel eller pålegg bryter forskriftene.*

Ved vurderingen av vedtak etter andre og tredje ledd skal det tas hensyn til i hvilken grad trafikkskolen eller kursarrangøren kan bebreides for overtredelsen. Dersom trafikkskolen eller kursarrangøren unndrar seg tilsyn eller ikke gir de opplysninger om opplæringen eller driften som regionvegkontoret ber om, anses dette som vesentlig brudd på forskriften, med mindre opplæringsinstitusjonen i svært liten grad kan lastes for forholdet.

Første gang godkjenningen av en trafikkskole eller kursarrangør tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde fra tre til seks måneder. Andre gang godkjenningen tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

Regionvegkontoret kan fastsette tidsfrist for avvikling av en trafikkskole som ikke har faglig leder og kan sette forbud mot at skolen tar inn nye elever.

§ 5-13 skal lyde:

§ 5-13. Trafikkopplæring i det offentlige skoleverk

Offentlig skole som tilbyr trafikkopplæring må før opplæringen starter gi skriftlig underretning til regionvegkontoret med opplysninger om organisasjonsnummer, skolens adresse, undervisningsansvarlig (rektor) og hva slags trafikkopplæring skolen tilbyr. Skolen må også opplyse om hvilket undervisningspersonell som benyttes i øvingskjøringen og den obligatoriske opplæringen og hvilken kompetanse disse har.

Underretningen registreres i Trafikkskole, sensor og kursarrangørregisteret (TSK-registeret).

Ved endringer i, eller opphør av, opplæringstilbud, undervisningsansvarlig, undervisningspersonell eller andre forhold som har betydning for trafikkopplæringen, skal skriftlig melding straks sendes til regionvegkontoret.

§ 6-3 skal lyde:

§ 6-3. Reaksjoner overfor trafikklærer

Regionvegkontoret skal tilbakekalle godkjenningen som trafikklærer når trafikklæreren ikke lenger oppfyller vilkårene for å være godkjent trafikklærer. Ny godkjenning kan ikke gis før vilkårene igjen er oppfylt.

Regionvegkontoret kan gi pålegg eller gi advarsel når trafikklæreren ikke oppfyller forskriftens øvrige krav.

Regionvegkontoret kan tilbakekalle godkjenningen som trafikklærer når vedkommende

- a) har gjort vesentlig brudd på forskrift om trafikkopplæring eller*

b) på tross av skriftlig advarsel eller pålegg bryter forskriften

Ved vurderingen av vedtak etter andre og tredje ledd, skal det tas hensyn til i hvilken grad trafikklæreren kan bebreides for overtredelsen. Dersom trafikklæreren unndrar seg tilsyn, eller ikke gir relevante opplysninger som regionvegkontoret ber om, anses dette som vesentlig brudd på forskriften, med mindre trafikklæreren i svært liten grad kan lastes for forholdet.

Når godkjenningen av en trafikklærer tilbakekalles etter tredje ledd, skal tilbakekallingen første gang normalt gjelde fra tre til seks måneder. Andre gang godkjenningen tilbakekalles skal godkjenningen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles skal tilbakekallingen normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

Dersom godkjenningen som trafikklærer er tilbakekalt etter denne paragrafen, kan vedkommende heller ikke undervise ved *teoriopplæring*.

Politiet kan nedlegge midlertidig forbud mot trafikkopplæringsvirksomhet dersom politiet finner at trafikklæreren med skjellig grunn er mistenkt for straffbart forhold, eller det foreligger andre forhold som kan medføre tilbakekalling av godkjenningen, eller dersom hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers tilsier det. Politiet gir melding om forbudet til regionvegkontoret.

§ 6-4 andre ledd skal lyde:

For å kunne undervise på trafikalt grunnkurs kreves godkjenning som trafikklærer, eller at læreren har pedagogisk utdanning som tilsvarer kravene til lærere i det offentlige skoleverk, *spesialutdanning* godkjent av Vegdirektoratet og *førerrett i klasse B*.

§ 6-5 skal lyde:

For å kunne undervise i klassene A1 eller A kreves det godkjenning som trafikklærer, førerrett etter bestått førerprøve i klasse A1 eller A og spesialutdanning fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende *utdanning godkjent av Vegdirektoratet*.

§ 6-6 første ledd skal lyde:

Undervisningspersonell på tohjuls moped skal *enten* være godkjent trafikklærer i klasse M 146, eller ha pedagogisk utdanning som tilsvarer kravene til lærere i det offentlige skoleverk. *Undervisningspersonell som ikke har trafikklærerutdanning skal i tillegg ha spesialutdanning godkjent av Vegdirektoratet*.

§ 6-8 skal lyde:

For godkjenning som trafikklærer i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE kreves *i tillegg til grunnutdanning for trafikklærere jf § 6-2*, utdanning for opplæring på tunge kjøretøy fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende *utdanning godkjent av Vegdirektoratet*.

§ 6-14 skal lyde:

Den faglige lederen er ansvarlig for at trafikkskolen drives i samsvar med gjeldende regelverk og plikter blant annet å:

- a) samordne virksomheten ved skolen
- b) sørge for utarbeidelse, gjennomføring og vedlikehold av undervisningsopplegget
- c) veilede og kontrollere *alle lærere som faglig leder er ansvarlig for, i alle trinn og kurs som den enkelte læreren gir undervisning i*
- d) sørge for at undervisningspersonellet gjennomgår nødvendig faglig utvikling
- e) foreta evaluering av undervisningen
- f) sørge for at bare kvalifisert undervisningspersonell gir undervisning
- g) delta i praktisk og teoretisk trafikkopplæring
- h) være trafikkskolens kontaktperson i forhold til regionvegkontoret
- i) gi regionvegkontoret nødvendige opplysninger om trafikkskolens drift
- j) påse at trafikkskolen ikke driver undervisning i andre klasser enn de den faglige lederen *eller faglig medansvarlige etter fjerde ledd* har formell kompetanse for å undervise i
- k) *sørge* for innmelding av obligatorisk opplæring i tråd med §§ 7-6 og 29-2
- l) *faglig leder må ved behov fremlegge legeattest som viser at fastsatte helsekrav er oppfylt for vedkommende selv og for trafikklærerne*

Faglig leder skal utarbeide en årlig plan der omfang og innhold i veiledningen og kontrollen som kreves etter første ledd bokstav c, fastlegges og beskrives. Gjennomført veiledning og kontroll skal dokumenteres skriftlig.

Trafikkskolen kan gi undervisning i klasse S selv om den faglige lederen ikke har spesialutdanning i klasse S. *Trafikkskolen kan gi undervisning i tunge klasser selv om ikke faglig leder har undervisningskompetanse til å undervise på kurs som nevnt i §§ 6-9 til 6-12.*

Trafikkskolen kan gi undervisning i klassene A1 og A selv om faglig leder ikke har undervisningskompetanse i vedkommende klasse, forutsatt at en annen trafikklærer ved trafikkskolen er faglig medansvarlig for opplæringen i vedkommende klasse. Den faglig medansvarlige må ha undervisningsrett og minst 3 års undervisningspraksis i vedkommende klasse. Faglig leder har likevel hovedansvaret.

§ 6-15 skal lyde:

§ 6-15. Reaksjoner overfor faglig leder

Regionvegkontoret skal tilbakekalle godkjenningen som faglig leder når den faglige lederen ikke lenger oppfyller vilkårene for å være godkjent som faglig leder. Ny godkjenning kan ikke gis før vilkårene igjen er oppfylt.

Regionvegkontoret kan gi pålegg eller gi advarsel når faglig leder ikke oppfyller forskriftens øvrige krav.

Regionvegkontoret kan tilbakekalle godkjenningen som faglig leder når vedkommende

- a) *har gjort vesentlig brudd på forskrift om trafikkopplæring eller*
- b) *på tross av skriftlig advarsel eller pålegg bryter forskriften*

Ved vurderingen av vedtak etter andre og tredje ledd, skal det tas hensyn til i hvilken grad den faglige lederen kan bebreides for overtredelsen. Dersom faglig leder unndrar seg

tilsyn, eller ikke gir relevante opplysninger om opplæringen eller trafikkskolens drift som regionvegkontoret ber om, anses dette som vesentlig brudd på forskriften, med mindre den faglige lederen i svært liten grad kan lastes for forholdet.

Når godkjenningen av en faglig leder tilbakekalles etter tredje ledd, skal tilbakekallingen første gang normalt gjelde fra tre til seks måneder. Andre gang godkjenningen tilbakekalles skal godkjenningen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles skal tilbakekallingen normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

§ 7-4 skal lyde:

Obligatorisk opplæring kan bare gis av opplæringsinstitusjoner som er nevnt i § 4-1.

Eleven må ha deltatt i alle obligatoriske timer for å få den obligatoriske opplæringen godkjent. Hvis en elev har forfall til deler av et obligatorisk kurs, må tapte undervisningstimer tas igjen på tilsvarende kurs senere.

§ 7-5 andre ledd andre punktum skal lyde:

For klassene M og S gjennomføres en veiledningssamtale som en del av den øvrige obligatoriske opplæringen.

§ 7-6 skal lyde:

Obligatorisk opplæring i et trinn, og veiledningstime i trinn 2 og 3, skal være innmeldt til regionvegkontoret før obligatorisk opplæring i nytt trinn påbegynnes. *Opplæringen må være innmeldt senest 2 uker etter at den er gjennomført og gjennomført opplæring i trinn 4 må være innmeldt senest 3 virkedager før praktisk prøve kan avlegges. Innmeldingen skal skje elektronisk til Trafikkskole-, sensor- og kursarrangørregisteret (TSK-registeret).*

Ved opplæring innenfor det offentlige skoleverk er det ikke krav om at *veiledningstimene i trinn 2 og 3 skal meldes inn.*

§ 8-1 skal lyde:

§ 8-1. Generelt om trafikalt grunnkurs

Personer som skal erverve førerett, skal i opplæringens trinn 1 gjennomføre trafikalt grunnkurs, jf. kapitlene 9 til og med 15.

Personen må ha fylt 15 år før grunnkurset kan påbegynnes. Trafikalt grunnkurs i det offentlige skoleverk kan også gjennomføres av elever i 10. klassetrinn, selv om eleven ikke har fylt 15 år.

Kurset er på 17 undervisningstimer, og kan gjennomføres med inntil 16 elever. *Det er adgang til å ta med inntil 2 elever i tillegg på deler av kurset, dersom disse har hatt forfall ved deler av tidligere kurs.*

Det skal være 4 timer om førstehjelp, hvorav 1 time brukes til praktisk øving i forbindelse med en arrangert ulykke.

Det skal være minimum 3 timer om kjøring i mørket. Minst 1 av timene skal være demonstrasjon på et uteområde med liten eller ingen trafikk, der både gåendes og kjørendes perspektiv kan erfares. Denne delen kan gjennomføres med inntil 6 elever per lærer. *Minst 1*

av de 3 timene skal være demonstrasjon i bil på veg i reelle trafikksituasjoner med elevene som passasjerer. Denne delen kan gjennomføres med inntil 2 elever i bilen. Resterende tid disponeres til forventninger, mål, oppsummering og refleksjon med medelever og lærere i klasserom.

Øvrig undervisning, jf. § 8-3 andre ledd nr. 1 til og med nr. 4, skal være 10 timer og fordeles over minst 3 dager.

Ny § 8-2 skal lyde:

§ 8-2. Personer som er unntatt fra kravet om trafikalt grunnkurs

Unntatt fra kravet om trafikalt grunnkurs er:

- a) *personer som tidligere har gjennomført trafikalt grunnkurs,*
- b) *innehavere av norsk førerkort som har eller har hatt førerrett i klassene A1, A, B, M 146, M 147, S eller T,*
- c) *personer som har fylt 25 år,*
- d) *personer som har eller har hatt førerrett som anerkjennes for kjøring i Norge etter forskrift om førerkort m.m. 19. januar 2004 nr. 298 kapittel 8, 9 og 10.*

Personer som er unntatt etter første ledd bokstav b) på grunn av førerrett i klasse M 146, S eller T og personer som er unntatt etter første ledd bokstavene c) og d)) skal likevel ha opplæring i kjøring i mørket og førstehjelp.

Gjeldende § 8-2 og § 8-3 blir ny § 8-3 og § 8-4

Ny § 10-6 skal lyde:

§ 10-6. Unntak for elever som har gjennomført opplæring i klasse A/A1

Elev som har gjennomført all obligatorisk opplæring i klasse A eller A1, men som ikke har ervervet førerrett, kan avlegge førerprøven i klasse M 146 etter å ha gjennomført obligatorisk opplæring på trinn 4 for M 146, jf § 10-5. Det samme gjelder dersom eleven har bestått teoriprøve i klasse A eller A1.

§ 11-3 tredje ledd nr. 3 skal lyde:

3. ha kunnskap om eiers og brukers ansvar for kjøretøyets stand og bruk, *rus og bilkjøring, krav til fører, økonomisk ansvar, offentlige reaksjoner og plikter ved trafikkuhell*

§ 11-4 tredje ledd nr. 7 skal lyde:

7. kjøre effektivt og behagelig, miljøriktig og økonomisk i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter, *herunder forutse, oppfatte og motvirke risiko for møteulykker, bli forbikjørt og kjøre forbi.*

§ 11-6 første ledd første punktum skal lyde:

Kurset er på 4 undervisningstimer og gjennomføres i sin helhet på banen.

§ 11-6 andre ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Det skal være en trafikklærer til hver bil. Øvrig undervisning kan gjennomføres med inntil 16 elever.

§ 11-8 nytt syvende ledd skal lyde:

Hver del av kurset skal gjennomføres samlet.

§ 13-3 skal lyde:

§ 13-3. Trinn 2: Grunnleggende kjøretøy- og kjørekompetanse – klasse

M 147

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne påbegynne opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter. I tillegg skal eleven vurdere sin egen ferdighet i å bruke mopeden og oppdage mangler ved mopeden.

Eleven skal

- 1. ha kunnskap om førerkort og trafikkopplæring*
- 2. ha kunnskap om mopedens konstruksjon i forhold til sikkerhet og miljø*
- 3. ha kunnskap om eierens og førerens ansvar for kjøretøyets stand og bruk, økonomisk ansvar, offentlige reaksjoner og plikter ved trafikkuhell*
- 4. ha kunnskap om menneskets kapasitet og informasjonsbearbeiding*

Eleven skal gjennomføre obligatorisk kurs i grunnleggende kjøretøybehandling i samsvar med § 13-6. Kurset er på 4 undervisningstimer.

Eleven skal ved avslutningen av det obligatoriske kurset i trinn 2 gjennomføre veiledningssamtale i samsvar med § 7-5.

Ny § 13-4 skal lyde:

§ 13-4. Trinn 3: Trafikal kompetanse – klasse M 147

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre trygt i trafikken.

Eleven skal kunne kjøre tydelig, sikkert og selvstendig i variert trafikk. I tillegg skal eleven kunne vurdere sin egen kompetanse i å kjøre moped i trafikk.

Eleven skal

- 1. kunne gjøre rede for trafikksystemet, trafikantgrupper og interessekonflikter*
- 2. ha kunnskap om veg, vegoppmerking, skilt og annen trafikkregulering*
- 3. ha kunnskap om de regler som gjelder for kjøring med moped i trafikken*

Eleven skal gjennomføre obligatorisk kurs i kjøring i trafikk i samsvar med § 13-7. Kurset er på 6 undervisningstimer.

Eleven skal ved avslutningen av det obligatoriske kurset i trinn 3 gjennomføre veiledningssamtale i samsvar med § 7-5.

Ny § 13-5 skal lyde:

§ 13-5. Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse M 147

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kjøre tre- eller firehjuls moped i samsvar med hovedmålet.

Eleven skal ha utviklet vilje til å ta ansvar, til å ta forholdsregler og til å samarbeide i trafikken.

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på veg i samsvar med § 13-8, og ha tilstrekkelig øving. Kurset er på 4 undervisningstimer. Minst 3 timer av kurset er praktisk øving. Den resterende del av kurset brukes til mål, forventninger, refleksjon og oppsummering. Dersom kurset ikke er gjennomført senest 6 måneder etter at førerprøven i klasse M 147 er bestått, må obligatorisk opplæring i trinn 3 gjennomføres på nytt.

Ny § 13-6 skal lyde:

§ 13-6. *Kursmål for kurs i grunnleggende kjøretøybehandling – klasse M 147*

Eleven skal gjennom øving utvikle sin kompetanse i grunnleggende kjøretøybehandling.

Kjøreferdigheten skal være så god at eleven har forsvarlig kontroll over kjøretøyet.

Eleven skal

- 1. kunne gjøre klar for kjøring*
- 2. kunne igangsetting og stans i variert terreng*
- 3. kunne gire (der girmoped benyttes), styre og bremse*
- 4. beherske grunnleggende kjøretøybehandling under sammenhengende kjøring*
- 5. utføre sikkerhetskontroll på mopeden*

Ny § 13-7 skal lyde:

§ 13-7. *Kursmål for kurs i kjøring i trafikk – klasse M 147*

Eleven skal gjennom opplevelser og erfaringer videreutvikle sin kompetanse i å kjøre trygt i trafikken

Eleven skal

- 1. ha systematisk og automatisert informasjonsinnhenting*
- 2. ha en bestemt kjøremåte i bolig-, tettsted-, by- og landevegsmiljø*
- 3. ha en riktig kjøremåte i forhold til lokale trafikkforhold*

Ny § 13-8 skal lyde:

§ 13-8. *Kursmål for sikkerhetskurs på veg – klasse M147*

Etter å ha gjennomført sikkerhetskurs på veg skal eleven gjennom opplevelse og erfaring ha videreutviklet sin kompetanse i å opptre slik at ulykker unngås. Eleven skal ha forståelse for risikomomenter knyttet til kjøring med tre- eller firehjuls moped både på landeveg og i andre miljøer.

Eleven skal

- a) planlegge kjøreruten og ved hjelp av rutebeskrivelse kunne begrunne de forhold de må forvente å møte og ta hensyn til i løpet av kjøreturen*
- b) ha forståelse for faremomenter knyttet til kryssing, inn- og utkjøring på større veg*
- c) ha forståelse for faremomenter knyttet til kjøring på landeveg*
- d) forståelse for spesielle risikomomenter knyttet til kjøring med tre- eller firehjuls moped i ulike trafikkmiljø*
- e) kunne sette ord på egne erfaringer og med dette som bakgrunn vurdere egen kjøredyktighet*

§ 14-3 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Eleven skal øve på å skifte variatorrem.

§ 14-4 tredje ledd punkt 3 og 4 skal lyde:

3. beherske kjøring med passasjer og med opplastet *slede*
4. forstå veltefaren i ulendt terreng og løssnø, med og uten passasjer/*slede*/last

§ 14-5 tredje ledd femte punktum skal lyde:

Minst halve økten skal kjøres med opplastet *slede*.

§ 16-1 nytt tredje ledd skal lyde

Kurset kan gjennomføres med inntil 16 elever.

§ 16-1 tredje ledd blir nytt fjerde ledd

§ 25-1 tredje ledd skal lyde:

Personer som tidligere har gjennomført kurs i ulykkesberedskap, og personer som *har, eller har hatt, en førerrett i en tung klasse som egen førerkortklasse på førerkortet*, er fritatt fra kurset.

§ 27-1 andre ledd skal lyde:

Personer som tidligere har gjennomført kurs i sikring av last, og personer som *har, eller har hatt, førerrett i klassene C1 eller C som egen førerkortklasse på førerkortet*, er fritatt fra kurset.

§ 27-2 andre ledd skal lyde:

Personer som *har, eller har hatt, førerrett i klasse C1 som egen førerkortklasse på førerkortet*, er fritatt fra kurset.

§ 28-1 første ledd skal lyde:

Sikkerhetskurs på bane for klassene C og D er på 9 undervisningstimer, *hvorav hver elev skal ha 6 timer praktisk øving på banen. Det kan være inntil to elever i hver bil forutsatt at disse deler tiden likt. Inn under praktisk øving går også praktiske demonstrasjoner og fordeling av kjøretøy.* Kurset kan gjennomføres med inntil 18 elever. *Personer som har, eller har hatt, førerrett i klassene C eller D som egen førerkortklasse på førerkortet*, er fritatt fra kurset.

§ 28-1 andre ledd skal lyde:

Sikkerhetskurs på bane for klasse CE er på 9 undervisningstimer, *hvorav hver elev skal ha 6 timer praktisk øving på banen. Det kan være inntil to elever i hver bil forutsatt at disse deler tiden likt. Inn under praktisk øving går også praktiske demonstrasjoner og fordeling av kjøretøy.* Kurset kan gjennomføres med inntil 16 elever.

§ 28-1 tredje ledd skal lyde:

Det skal være minst to lærere dersom det er mellom syv og 16 elever på kurset. Ved 17 og 18 elever på kurset skal det være tre lærere. Er det færre enn syv elever på kurset er det tilstrekkelig med én lærer. Eleven skal så langt det er mulig følges opp av samme lærer gjennom hele kurset.

§ 28-2 andre ledd nr. 3 ny bokstav g) skal lyde:

g) eget valg av kjøremåte med forskjellige typer kjøretøy som er ulikt utstyrt og lastet

§ 28-2 andre ledd nr. 6 bokstav d):

Oppheves

§ 28-2 andre ledd nr. 6 bokstav e) blir bokstav d)

§ 28-3 andre ledd nr. 2 ny bokstav k) skal lyde:

k) eget valg av kjøremåte med forskjellige typer kjøretøy som er ulikt utstyrt og lastet kan bidra til økt sikkerhet

§ 29-1 fjerde ledd skal lyde:

For kandidater som ikke forstår norsk kan kommunikasjonen mellom kandidaten og sensoren foregå på et språk som partene behersker godt nok. Dersom språkproblemene er store, kan det benyttes godkjent tolk ved prøven. Eventuelle utgifter til tolk, utover hva som dekkes av den offentlige tolketjeneste, må kandidaten selv dekke. *Tolken skal være godkjent av Regionvegkontoret. Godkjenning som tolk kan tilbakekalles av Regionvegkontoret blant annet dersom det avdekkes at vedkommende ikke innehar tilstrekkelig tolkefaglige kvalifikasjoner eller har bidratt til juks ved førerprøven.* Kandidater som skal avlegge førerprøve for førerrett i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D eller DE, eller for annen kompetanse i yrkesmessig trafikk, må likevel gjennomføre prøven på norsk.

§ 29-1 nytt sjette ledd skal lyde:

Dersom praktisk prøve ikke er bestått innen tre år etter at teoretisk prøve er bestått, må kandidaten avlegge ny teoriprøve. Førerkort må tas ut innen tre år etter at avsluttende prøve er bestått. For personer som har bestått avsluttende prøve før 1. juli 2009 regnes treårsfristen fra 1. juli 2009.

§ 29-2 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Førerprøven i klasse M 147 kan likevel avlegges selv om ikke obligatorisk opplæring i trinn 4 er gjennomført, jf § 13-5 tredje ledd.

§ 29-2 andre ledd skal lyde:

Før førerprøven kan avlegges skal kandidaten fremvise *akseptabel* legitimasjon.

§ 29-2 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Dette kreves ikke dersom kandidaten fremlegger gyldig synsattest ikke eldre enn 6 måneder, fra lege eller optiker, jf førerkortforskriften av 19. januar 2004 nr. 298 vedlegg 1 § 5.

§ 29-2 fjerde ledd skal lyde:

Obligatorisk opplæring dokumenteres ved innmelding i Trafikkskole-, sensor- og kursarrangørregisteret (TSK-registeret), og i tråd med kravene i § 7-6.

§ 29-5 skal lyde:

Den teoretiske prøven kan avlegges inntil seks måneder før fastsatt minstealder for førerkortklassen. Teoretisk prøve for klassene M og S kan likevel ikke avlegges før fylte 16 år, jf. § 29-2 første ledd.

Dersom 85 % av oppgavene til den teoretiske prøven er riktig besvart, skal prøven vurderes som bestått.

Den teoretiske prøven skal som regel være skriftlig. Hvis kandidaten ikke behersker skriftlig norsk i tilstrekkelig grad til å kunne besvare spørsmålene, har lese- og skrivevansker eller tilsvarende, kan regionvegkontoret etter dokumentert søknad gi tillatelse til at tilsvarende tilrettelagt prøve avlegges. Om nødvendig kan prøven gjennomføres med tolk.

Kandidaten kan bare bruke hjelpemidler godkjent av regionvegkontoret.

§ 29-6 nytt første ledd skal lyde:

Den praktiske prøven begynner med sensors klargjøring før prøven og avsluttes med tilbakemelding om resultatet av prøven. Andre oppgaver som må inngå i prøven følger av bestemmelsene om førerprøven i den enkelte klassen, jf kapittel 30.

Nåværende første til åttende ledd blir henholdsvis andre til niende ledd

§ 29-8 andre ledd skal lyde:

Dersom kandidaten avlegger praktisk prøve med manuelt gir, blir føreretten ubegrenset i alle likt rangerte eller mindre omfattende klasser, jf førerkortforskriften § 6-1 sjuende ledd. Slik prøve gir likevel ikke ubegrenset førerett i klassene A1 og A. Prøve med manuelt gir i klasse D1 gir heller ikke ubegrenset førerett i klasse C1. Ved utvidelse fra klasse B til BE blir føreretten ubegrenset i begge klassene såfremt førerprøven er avlagt i en av klassene på manuelt giret kjøretøy.

§ 29-8 andre ledd blir tredje ledd

§ 29-10 tittel skal lyde:

§ 29-10. Førerprøve ved fornyelse og utvidelse av førerett

§ 29-10 nytt tredje ledd skal lyde:

Førerrett som er tapt kan alternativt gjennerverves gjennom avleggelse av førerprøve i en mer omfattende klasse. Dette forutsetter at obligatorisk opplæring i den mer omfattende klassen er gjennomført og at vedkommende har hatt førerrett i den opprinnelige klassen som egen førerkortklasse på førerkortet, eller har bestått førerprøven i den opprinnelige klassen. Tilsvarende gjelder for utløpt førerrett.

§ 30-1 andre ledd andre punktum skal lyde:

Motorsykkelen skal ha slagvolum på minst 75 cm³, konstruktiv hastighet på minst 90 km/t.

§ 30-1 femte ledd bokstav e):

Oppheves

§ 30-1 femte ledd bokstav f) blir bokstav e)

§ 30-1 syvende ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

§ 30-2 femte ledd skal lyde:

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll og kjøring i trafikk skal alltid inngå i prøven.

§ 30-3 andre ledd skal lyde:

Den praktiske prøven avlegges med *bil som definert i klasse B, og tilhenger*. Kjøretøyet skal ha en tillatt totalvekt på ikke over 3500 kg, bredde minst 1,5 meter og minst fire sitteplasser. Kjøretøyet skal ha en konstruktiv hastighet på minst 100 km/t. Hastighetsmåler skal være lesbar fra sensors plass. Det skal være utvendige speil som gir sensoren tilstrekkelig utsyn bakover på begge sider og ekstra speil som gir sensoren mulighet til å observere kandidaten. Vogntoget må ha en samlet tillatt totalvekt på over 3500 kg og kunne oppnå en hastighet på minst 100 km/t. Tilhengeren skal være lukket og ha en tillatt totalvekt på minst 1000 kg. Den skal enten være minst like høy og bred som personbilen eller mindre enn personbilen forutsatt at det ikke er mulig å ha utsyn bakover fra førerplass uten å måtte bruke sidespeilene. Tilhengeren skal ha en aktuell totalvekt på minst 800 kg.

§ 30-3 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30-4 andre ledd andre punktum skal lyde:

Kjøretøyet skal ha ABS-bremser, lukket lasterom som er minst like høyt og bredt som førerhuset og fartsskriver som fastsatt i forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid i EØS § 1.

§ 30-4 nytt femte og sjette ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30-5 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 75 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30-6 andre ledd andre punktum skal lyde:

Kjøretøyet skal ha ABS-bremser, girkasse med minst 8 gir til kjøring fremover, ha påbygg som minst er like høyt og bredt som førerhuset eller mindre forutsatt at det ikke er mulig å få utsyn bakover fra førerplassen uten å måtte bruke sidespeilene, og fartsskriver som fastsatt i forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid i EØS § 1.

§ 30-6 nytt femte og sjette ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30-7 nytt sjette og syvende ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 75 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30-8 andre ledd fjerde punktum skal lyde:

Kjøretøyet skal ha fartsskriver som fastsatt i forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid i EØS § 1.

§ 30-8 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30-9 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 75 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal inngå i prøven.

§ 30-10 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Kjøretøyet skal ha ABS-bremser og fartsskriver som fastsatt i forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid i EØS § 1.

§ 30-10 nytt femte og sjette ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30-11 nytt femte og sjette ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 75 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30-14 andre ledd andre punktum skal lyde:

Traktor til førerprøven skal ha 4 hjul og være registrert for to personer, ha konstruktiv hastighet på mellom 38 og 42 km/t og ha tillatt totalvekt minst 7000 kg.

§ 30-14 nytt fjerde ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 31-1 andre og tredje ledd:

Oppheves

§ 31-2 andre ledd:

Oppheves

§ 31-3 nytt femte ledd

Kravet i § 6-14 andre ledd om at faglig leder skal utarbeide en årlig plan, kravet i § 7-6 om at innmeldingen skal skje elektronisk, kravet i § 7-6 om at opplæring må være innmeldt senest 3 virkedager før praktisk prøve kan avlegges og kravet i § 29-1 om godkjenning av tolk, trer i kraft 1. januar 2010.

§ 31-4 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom en opplæringsinstitusjon for trafikklærere har en godkjent trafikkskole kan Vegdirektoratet gi tillatelse til å benytte studenter ved opplæringsinstitusjonen som undervisningspersonell. Regionvegkontoret kan gjøre unntak fra kravet om å være godkjent trafikklærer for navngitte studenter under utdanning som tungbillærer eller spesialutdanning i klasse A når de er i praksisperiode ved trafikkskole.

§ 31-4 tredje ledd blir fjerde ledd

§ 31-6 skal lyde:

For vedtak som fattes med hjemmel i denne forskriften, gjelder lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Det er *adgang til å klage på førerprøven med unntak av sensors skjønnsmessige vurdering av praktisk førerprøve, jf. forskrift til forvaltningsloven av 15. desember 2006 nr. 1456 § 32. Vedtak i forbindelse med førerprøve begrunnes i samsvar med § 29-7.*

Til vedlegg

Vedlegg 1 oppheves